



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 49. Num raptor cum rapta contrahere queat sponsalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

mentis. Sanch. n. 17. Pirh. l. c. & alii ex Barbof. in c. dilectus n. 6. Quod dictum de furioso & amente, locum quoque in ebrio habet, dum tempore ebrietatis contrahit sponsalia; quia & hic caret consensu libero & deliberato. Sanch. l. c. n. 29. Item in correpto actu iracundiæ turbantur usum rationis, ita ut adimat debitam intellectus deliberationem necessariò requisitam ad consensum plenum, de quo intelligendæ l. quidquid calore ff. de reg. juris. l. 3. ff. de divorciis. dum dicunt, quod calore iracundiæ factum est, nullius roboris & momenti reputari, & pro infecto haberi, nimirum dum agens ita motu iræ concutitur, ut quid agat, ferè non percipiat, ut Menoch. & alii apud Barbof. in c. dudum. de convers. conjugat. n. 2. Eum autem calorem iracundiæ fuisse tantum, ut impediverit voluntarium ad peccatum mortale requisitum, adeoque valorem promissionis matrimonii, meritò præsumi potest, si sedato animo in promissione priùs facta non perseveret. Vix tamen locum dicta habent in promittente matrimonium in vehemente & cæco actu libidinosi amoris; eò quòd licet is multum obnubilet rationem, dicaturque furor & amentia quædam; vix tamen unquam tantus sit, ut excuset simpliciter operantem à peccato gravi; adeoque vix unquam in foro externo præsumi possit defuisse sufficiens deliberatio & consensus, & Judex in casu istiusmodi dubitandi indicare debeat secundùm ea, quæ plerumque contingunt, ut dicitur in c. inspicimus. de reg. jur. in l. c. Krimer num. 119. Gobat. Theolog. experim. tr. 10. num. 27. Quamvis, ut Idem num. 26. negari nequeat, eam promissionem in circumstantia libidinosi æstus in ventante copulam non rarè esse dubiam, & ambigi de sufficiente deliberatione. Quòd si tamen quis ita contraheret: volo, ut si in ebrietate etiam plena aut actu iracundiæ promiserit tibi matrimonium, obliger tibi ad illud contrahendum, & pars altera id acceptet repromittendo, erunt quidem sponsalia, sed non formaliter vi istius promissionis factæ in ebrietate, sed antecedentis voluntatis liberè habitæ ante ebrietatem sese obligandi, & dicta promissio facta in ebrietate habebit se tanquam conditio.

Quæst. 48. Utrum surdus tantum, & mutus tantum, & mutus & surdus simul, vel etiam insuper cæcus contrahere possint sponsalia.

Resp. ad primum: De surdo tantum & muto tantum non esse dubium, quin validè contrahere possint sponsalia. Quin etiam surdi & muti simul à nativitate contrahere possunt sponsalia, & matrimonium. c. cum apud. b. r. Sanch. l. 1. de sponsal. c. 8. n. 12. Pirh. l. c. n. 11. Sunt enim tales satis perspicaci ingenii, ut signis docere possint, quid sit matrimonium, & nutu, aliisve signis indicare consensum; cum etiam confiteri, & absolvi possint à peccatis.

2. Resp. ad secundum: Surdum simulque mutum, & cæcum contrahere posse sponsalia, & matrimonium, negat Sanch. l. c. n. 13. eò quòd mutus solis signis instrui possit, quid sit matrimonium; cæcus autem hæc signa percipere nequeat, nec etiam verba, cum simul sit surdus. Estque hoc verum moraliter loquendo & ordinariè, etsi fortè physicè non sit impossibile, ut tales ob perspicaciam ingenii sola ratione naturali cognoscant

rationem Sacramenti matrimonii, ut Pirh. ex Tanner. tom. 4. d. 8. du. 2. nu. 32.

Quæst. 49. Num raptor cum rapta contrahere queat sponsalia.

Resp. Quemadmodum matrimonium jure novo Trid. Sess. 24. de reform. matr. c. 1. contractum à rapto cum rapta, quamdiu hæc est in ejus potestate, irritum est, ita quoque sponsalia inter tales contracta esse irrita, exinde inferunt propter paritatem rationis, quæ est defectus plenæ libertatis. Sanch. l. 7. de matr. d. 13. nu. 171. & ex illo Robert. König tract. de jure matrim. Princip. & privator. tit. 7. in 4. decret. p. 3. §. 5. Contrarium tradit Perez. de matr. d. 38. sect. 4. nu. 8. & ex eo Wiestn. de imped. matr. a. 16. n. 9. quorum fundamentum ferè consistit in ditione fundamenti oppositæ sententiæ. Nam imprimis negant paritatem rationis, quæ in matrimonio irritando fuit defectus omnimodæ & plenæ libertatis, utpote quod semel contractum validè nullo jure humano rescindi potest; talis autem plenitudo libertatis non requiritur in sponsalibus, utpote quæ etiam validè contracta facilè rescindi possunt; adeoque non exigunt tantam immunitatem à vi & metu, quantum exigit consensus in matrimonio contractum semel factum non amplius rescindibilem. Quin & negant illud principium ab adversariis assumptum, quòd lex etiam correctoria juris antiqui & pœnalis extendi debeat ad casum, in quo eadem omninò militat ratio; eò quòd, cum tota vis legis & juris positivi pendeat à voluntate legislatoris ex justa ratione procedentis, in tali casu, identitas rationis quidem benè concludat, etiam alterum, in quo est eadem omnino, vel etiam major ratio, æquè dignum prohibitione, non autem concludat esse æquè prohibitum, nisi probeatur voluntatem legislatoris ex illa ratione motam, tam ad hoc, quam ad illud prohibendum, ut contingit, dum prohibitio est universalis, & casus non expressus continetur sub universalis, ex qua est illatio necessaria ad particularia sub illa universalis contenta, ut Barb. tract. locor. com. arg. à loco 68. num. 3. Ostendunt hoc ipsum exemplis. Primò, dum c. quanto. de divorciis, ubi Papa consultus, num uno conjugum incidente in hæresin, alter possit ad secunda vota transire, rescribit, & affirmat, id fieri posse, dum unus infidelium conjugum convertitur ad fidem, altero in infidelitate permanente, aut nullo modo illi cohabitare volente, aut non nisi cum injuria creatoris, vel periculo perversionis. Negat autem, si unus conjugum labatur in hæresin, aut errorem gentilitatis, etsi in hoc major (ut inquit textus) appareat injuria creatoris. Secundò, dum dispositio (quæ juxta plures est correctoria juris antiqui & odiosa, utpote restringens jus asylo, seu favorem Ecclesiarum, secundum alios verò etiam favorabilis, utpote directè intendens reverentiam & favorem Ecclesie, intellige in casu homicidii commissi in Ecclesia) per quam ab asylo Ecclesie excluduntur rei assassini, læsæ majestatis, depopulationis agrorum homicidii vel mutilationis commissæ in Ecclesia, extendi non debeat ad casus non expressos, etiam graviore ex ulla quantumcunque causa gravi, ne quidem ob paritatem, aut etiam majoritatem rationis, ut constat ex Constat. Gregor. XIV. quæ incipit; Cum alias nonnulli, edita anno 1591.

Unde

Unde jam etiam generaliter non subsistit dictum principium in subordinatis, ita ut, quando est eadem omnino ratio, dispositio, quod ad unum afficiat etiam alterum, quod ad ipsum ordinatur, nisi ad summum (intellige in prohibitionibus) dum subordinatum ducit ad id, cui subordinatur, illicitè & invalidè faciendum; jam verò sponsalia inter raptorem & raptam fieri possunt de celebrando matrimonio, tunc, quando rapta fuerit in tuto & extra potestatem raptoris; adeoque non est, unde sponsalia illa invalidentur.

Quæst. 50. An & qualem obligationem pariunt sponsalia de futuro.

Resp. Primo: Imprimis sponsalia celebrata inter puberes pariunt obligationem contrahendi matrimonii, *c. Arbo, c. dispensatas, c. de conjugal. 27. q. 2. c. ex literis, c. requisivit, h. r.* standumque in hoc juri canonico, per quod jus civile, quod desponsata alteri nubere non prohibetur, correctum sentiunt ferè omnes. Sanch. *L. 1. de matrim. d. 28. Gutt. de mat. c. 15. n. 1. Castrop. de sponsal. p. 7. n. 1.* Dixi celebrata inter puberes: nam contracta inter impuberes, cum hæc adveniente pubertate dissolvi possint, cessat obligatio. *c. à nobis, de despons. impub.*

2. Resp. Secundo: Est hæc obligatio naturalis; jure enim naturali obligamur servare fidem alteri legitime datam & acceptatam, implerèque pacta & utrinque conventa; ergo, cum sponsalia habeant rationem pacti, (sunt enim contractus nominatus) pariunt obligationem naturalem, & vinculum conscientie obstringens sub peccato. Pariunt item obligationem civilem, qualis arguitur, quando contra violentam aut reuementem implere obligationem jure constitutam vel approbatam alteri conceditur actio, nimirum jus persequendi, hoc est, legitima facultas, seu autoritas permitteus persequi in judicio id, quod sibi debetur; at sponsalibus de futuro legitime conceditur actio tam jure civili, quam canonico; quia sunt contractus, qui jure civili actionem parit, & quia habent positivam juris canonici assistentiam.

3. Resp. Tertio: Ut obligatio gravis seu sub peccato mortali; quia circa materiam gravem, qualis est matrimonium contrahendum. Castrop. *l. c. Sanch. L. 1. de sponsal. d. 27. n. 2.* cum communi; & quidem non solius fidelitatis (nisi fortè contrahentes contra naturam aliàs sponsalium, aut etiam promissionis, ita restrinxissent intentionem suam, ut neuter alteri voluerit se obligare ad constituendam promissario jus exigendi promissum, sed solum ex fidelitate & veracitate, quæ virtutes secundum Cajet. *1. 2. q. 423. a. 1.* & quosdam alios inducunt solum obligationem sub veniali conformandi facta dictis repromissis) sed verè justitia, ita ut, si non stetur conventioni huic sponsalitiæ, agatur contra jus alterius, inferatur ei injuria; promissio siquidem acceptata est pactum, quod est consensus plurimum in idem. *L. 1. ff. de pactis, & ex accepta promissione promissarius acquirit jus exigendi promissum, diciturque is, cui pactum non servatum, passus injuriam. c. 1. §. c. qualiter, de pactis.* ac denique omnis contractus obligat ex justitia. Pith. *h. r. n. 15.* cum communi; jam vero sponsalia sunt verum pactum, & promissio utrimque facta & acceptata contractus nominatus: facio, ut facias; ergo ex dictis infero, &

4. Resp. Quarto: Ex dicta obligatione contrahendi matrimonium orta ex sponsalibus, oritur

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. IV.

obligatio abstinendi ab omni eo, quod eorum executionem impedire potest justè, religionis ingressu excepto; cum obligatus ad finem consequendum tacite quoque obligetur, ne huic consecutioni impedimentum præstet, Castrop. *l. c. n. 3.* cum Cönnick. *d. 22. du. 1. concl. 2.* sequi quoque videtur, sponsos fornicantes cum aliis peccare non solum peccato intemperantiæ, ut docent satis probabiliter Pontius! *de sponsal. L. 12. c. 6. n. 8.* Henricq. *L. 11. c. 18. n. 4.* Covar. & alii apud Castrop. *n. 4.* ex ea ratione, quod non peccetur contra fidelitatem, seu non violetur fides, quippe quæ data tantum de contrahendo matrimonio; non autem de non fornicando interea cum aliis; neque committitur injustitia; eò quod, quamdiu sunt sponsalia, nec dum corpus unius sit alterius, ac proinde fornicando tradatur alienum; sed & committitur infidelitas & injustitia; adeoque hæc circumstantia in confessione fornicationis exprimenda, prout probabiliter docent Sanch. *de sponsal. L. 1. d. 2. n. 5. §. 6.* Cönnick. *l. c. n. 6.* Mol. *rom. 3. d. 73. n. 8.* Laym. *L. 5. tr. 10. c. 1. n. 6.* Gutt. *de mat. c. 1. sub finem.* quos citat & sequitur Castrop. *l. c. n. 5.* Ratio est, quia imprimis sponsi sibi invicem fidem dant de corpore nemini alteri tradendo, nisi sibi met; sed, dum alteri extra matrimonium copulantur, alteri tradunt corpus, cujus usus erat sponso reservatus. Dein sponsi sibi invicem jus acquirunt per sponsalia, ut sibi met, & non alteri corpus alterius tradatur, etsi traditio corporum de facto necdum sit. Ad quod tamen satis plausibiliter dici videtur; acquiri per sponsalia jus, ne corpus sponsi tradatur alteri per contractum matrimonii, seu stabilius; non verò, ne tradatur alteri per fornicationem, & quasi transeuntur, quemadmodum venditor equi obligatur ad tradendum emptori equum, ut is tanquam proprietarius utatur illo pro libitu suo; non tamen obligatur ante traditionem illius ad non permittendum alteri usum equi pro una alterave vice, si per hoc equus non deterioretur; quod ipsum efficaciter diluere non videtur Castrop. dicendo simpliciter, & non probando, falsum esse, quod sponsus non obligetur ad non tradendum corpus alteri per copulam fornicariam, cum traditio hæc per copulam fornicariam sit detestabilior, quam matrimonialis traditio. Nam si loquatur de traditione matrimoniali corporis, quæ fit per matrimonium contractum, & non de traditione corporis consistente in ipso actuali usu corporis in matrimonio, detestabilius videtur peccatum violatis sponsalibus tradere corpus alteri, seu contrahere cum alia matrimonio, quam stantibus sponsalibus fornicari cum alia. De cætero docet Sanch. *l. c. n. 6.* cum aliquibus per fornicationem factam à sponso non irrogari sponsæ gravem injuriam, & consequenter non committi gravem injustitiam; eò quod communi æstimatione nulla aut exigua irrogetur infamia sponsæ per hoc, quod ejus sponsus sit fornicatus cum alia, neque sponsa eam injustitiam magni ducat; cum videat ob hominum malitiam id frequens esse in sponsis; secus accidit, dum sponsa fornicatur cum alio, cum ea fornicatio graviter injuriosa sit sponso, non solum ob periculum concipiendæ proles, sed & ob infamiam, quam incurrit ducendo talem, quæ tanta est, ut vix etiam infimæ sortis velit ducere corruptam ab alio. Quæ infamia & injustitia non tollitur per hoc, quod fornicatio sponso, aliisque sit incognita; cum hoc fit per accidens, dum fornicatio hæc per se sit apta causare talia

E

damna.